

ՍՈՒՐԵՆ ՔՐՄՈՅԱՆ

ՀՀ արդարադատության նախարարի տեղակալ,
իրավաբանական գիտությունների թեկնածու

ՆԱՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«ՀՀ արդարադատության նախարարության
իրավաբանական ինստիտուտ»
ՊՈԱԿ-ի առաջին կարգի մասնագետ,
իրավագիտության մագիստրոս

ՔՐԵԱԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐՈՒՄ ՊԱՏԻԺԸ ԿՐՈՂ ԱՆՁԱՆՅ ԿՈՂՄԻՅ ՀԱՄԱԶԳԵՍ ԿՐԵԼՈՒ ՀԱՐՅԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ

Սույն հոդվածը ուսումնասիրում է ազատագրկման դատապարտված և քրեակատարողական հիմնարկներում պատիժը կրող անձանց կողմից համազգեստ կրելու հարցի իրավական կարգավորմանը՝ ներկայացնելով նշված հարցի վերաբերյալ միջազգային փաստաթղթերի պահանջները, ինչպես նաև այլ երկրների փորձը: Վեր հանելով բանտային համազգեստին վերաբերող միջազգային չափանիշները՝ հոդվածը նաև անդրադառնում է Հայաստանի Հանրապետությունում ազատագրկման դատապարտված անձանց՝ հատուկ համազգեստ կրելու հարցի իրավական կարգավորմանն ու առանձնահատկություններին:

Հիմնարարներ - համազգեստ, «Բանտարկյալների հետ վարվեցողության նվազագույն ստանդարտ կանոններ», Եվրոպական բանտային կանոններ, ՀՀ քրեակատարողական օրենսգիրք:

Դատապարտյալների կողմից համազգեստ կրելու առանձնահատկությունների վերաբերյալ ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ միջազգային փաստաթղթերը չեն արգելում դատապարտյալների պարտադիր համազգեստ կրելու պահանջի սահմանումը: Ավելին, հետազոտությունը վկայում է, որ ազատագրկման դատապարտվածների հատուկ համազգեստ կրելու պահանջը բխում է հասարակության շահերի և ազգային անվտանգության պաշտպանության անհրաժեշտությունից: Միևնույն ժամանակ, միջազգային փաստաթղթերի վերլուծությունից հետևում է, որ միջազգային նորմերը սահմանում են դատապարտյալների հատուկ համազգեստին ներկայացվող որոշակի սահմանափակումներ՝ որպես ազատագրկված անձանց իրավունքների պաշտպանության լրացուցիչ երաշխիք:

Մասնավորապես, ՄԱԿ-ի «Բանտարկյալների հետ վարվեցողության նվազագույն ստանդարտ կանոններ»-ով նախատեսվում են դատապարտյալների հագուստին և անկողնուն վերաբերող մի շարք չափանիշներ: Օրինակ, սահմանվում է, որ քաղաքացիական հագուստ կրելու իրավունք չունեցող բանտարկյալներին պետք է հատկացվի տվյալ կլիմային համապատասխանող և իրենց առողջությունը բավարար վիճակում պահելու հնարավորություն ընձեռնող համազգեստ: Նման հագուստը չպետք է լինի վիրավորող կամ ստորացնող, պետք է պահվի մաքուր և կարգին վիճակում: Լվացքն ու մաքուր սպիտակեղենի տրամադրումը պետք է կա-

տարվեն հիգիենայի պահանջներին համապատասխան: Իսկ բացառիկ դեպքերում, երբ հիմնարկի ղեկավարության թույլտվությամբ բանտարկյալը լքում է հիմնարկի տարածքը, նրան պետք է թույլատրվի հագնել սեփական կամ այլ՝ աչքի չզարնող հագուստ: Եթե բանտարկյալներին թույլատրվում է կրել քաղաքացիական հագուստ, ապա ազատագրկման ժամանակահատվածում պետք է ձեռք առնվեն միջոցներ, որպեսզի այն լինի մաքուր և կրելու համար հարմար:

Եվրոպայի Խորհրդի նախարարների կոմիտեի կողմից ընդունված բանտային կանոնների վերաբերյալ Rec(2006)2 հանձնարարականը ևս անդրադառնում է ազատագրկման դատապարտված անձանց հագուստի առանձնահատկություններին: Այս փաստաթղթի համաձայն՝ այն դատապարտյալները, որոնք չունեն պատշաճ հագուստ, պետք է ուղղիչ հիմնարկի կողմից ապահովվեն կլիմայական պայմաններին համապատասխան հանդերձանքով: Նման հագուստը չպետք է լինի նվաստացնող կամ պատվազրկող, պետք է գտնվի բարեկարգ վիճակում և անհրաժեշտության դեպքում փոխվի նորով: Եվրոպական բանտային կանոնների վերաբերյալ հանձնարարականը նաև սահմանում է, որ ուղղիչ հիմնարկը լքելու դեպքում դատապարտյալներին չի կարելի ստիպել բանտային համազգեստ կրել: «Եվրոպայի Խորհրդի նախարարների կոմիտեի կողմից ընդունված Եվրոպական բանտային կանոնների վերաբերյալ Rec(2006)2

հանձնարարականի մեկնաբանության» համաձայն՝ Եվրոպական բանտային կանոնների վերաբերյալ հանձնարարականի դրույթները չեն արգելում կամ պարտադրում դատապարտյալների համազգեստի պարտադիր կիրառումը, այլ պարտադիր համազգեստ կրելու պահանջի առկայության պայմաններում դատապարտյալի իրավունքների պաշտպանության լրացուցիչ երաշխիքներ են սահմանում: Նման մոտեցումը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ դատապարտյալին պատշաճ հագուստով կամ սանիտարահիգիենիկ պայմաններին համապատասխանող անկողնային պարագաներով չապահովելը կարող է հանգեցնել Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի 3-րդ հոդվածի (խոշտանգումների արգելում) խախտմանը: Հետևաբար, ուղղիչ հիմնարկի տարածքը օրենքով սահմանված դեպքերում լքելիս համազգեստ կրելու պարտականության բացառումը ազատագրկման դատապարտված անձի իրավունքների պաշտպանության երաշխիք է՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հասարակության մեջ բանտային համազգեստ կրելը կարող է նվաստացնող կամ պատվազրկող լինել դատապարտյալի համար: Միևնույն պատճառով արգելվում է նաև ազատագրկման դատապարտված անձին այնպիսի համազգեստի տրամադրումը, որի գույնը կամ ձևը կարող է նվաստացնող կամ պատվազրկող լինել վերջինիս համար³:

Տարբեր երկրներում տարբեր մոտեցումներ են որդեգրվել դատապարտյալների՝ համազգեստ կրելու հարցի վերաբերյալ: Օրինակ, Գերմանիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Էստոնիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների օրենսդրություններով դատապարտյալների կողմից բանտային համազգեստի կրումը պարտադիր է ճանաչվել: Այսպես, «Ազատագրկման մասին» Էստոնիայի օրենքը սահմանում է, որ դատապարտյալները պարտավոր են կրել հատուկ բանտային համազգեստ: Համազգեստը դատապարտյալին տրամադրվում է հիմնարկ մտնելու պահին: Գատապարտյալները համազգեստի վրա պարտադիր կրում են անվանական կրծքանշան: «Ազատագրկման մասին» օրենքով որպես բանտային համազգեստ կրելու ընդհանուր կանոնից բացառություն սահմանվում է բաց տիպի հիմնարկներում պատիժ կրողների հանդերձանքը. այս դատապարտյալներին թույլատրվում է կրել անձնական հագուստ: Նման դեպքերում հագուստի մաքրությունը, պատշաճ վիճակը պահպանելու և պարբերաբար փոխելու պարտականությունը կրում է դատապարտյալը սեփական միջոցների հաշվին: Իսկ եթե դատապարտյալը համապատասխան անձնական հագուստ չունի, ապա հիմնարկի ղեկավարությունը պարտավոր է նրան

տրամադրել դատապարտյալի հանդերձանք: Հիմնարկի ղեկավարությունը պարտավոր է անվճար հագուստ տրամադրել նաև այն դեպքերում, երբ պատիժը կրած դատապարտյալն ազատվելիս չունի առօրյա հագուստ, կամ նրա անձնական հագուստը տվյալ կլիմայական պայմաններին համապատասխան չէ: «Ազատագրկման մասին» Էստոնիայի օրենքը կալանավորված անձանց ևս թույլատրում է կրել անձնական հագուստ: Իսկ եթե նրանք չունեն անձնական հագուստ կամ հրաժարվում են այն կրելուց, ապա հիմնարկի ղեկավարությունը պարտավոր է նրանց ապահովել հագուստով⁴: Էստոնիայում դատապարտյալների հանդերձանքի միասնական ձևը և կրելու կարգը հաստատվում է համապատասխան ոլորտի նախարարի կողմից:

Գերմանիայի օրենսդրությամբ ևս սահմանվել է, որ դատապարտյալները պարտավոր են կրել հատուկ հանդերձանք: Մասնավորապես, «Ազատագրկման հետ կապված դատավճիռների, վերականգնողական և կանխարգելման միջոցառումների իրականացման մասին օրենք» Գերմանիայի օրենքի համաձայն՝ ազատագրկման դատապարտվածները կրում են դատապարտյալի համազգեստ, որը նրանց տրամադրվում է ուղղիչ հիմնարկի կողմից: Ուղղիչ հիմնարկի կողմից դատապարտյալներին տրամադրվում է նաև հանգստի համար համապատասխան վերնահագուստ: Հիմնարկի ղեկավարը իրավունք ունի թույլատրել դատապարտյալին կրել անձնական հագուստ, եթե դատապարտյալը հիմնարկից դուրս է բերվում հսկողության ներքո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ առկա է փախուստի վտանգ: Հիմնարկի ղեկավարը կարող է նման թույլատրություն տալ նաև այլ հատուկ դեպքերում՝ պայմանով, որ դատապարտյալը համազգեստը մաքրում, վերանորոգում և փոխում է իր միջոցների հաշվին: Գատապարտյալը կարող է օգտագործել անձնական հագուստ, ներքնաշորեր և անկողնային պարագաներ, քանի դեռ դա չի արգելվել անվտանգության նկատառումներով և կրկին այն պայմանով, որ դատապարտյալը անձնական հագուստը մաքրի, վերանորոգի և փոխի իր միջոցների հաշվին⁵:

Մեծ Բրիտանիայում քրեակատարողական ոլորտում վերջին տարիներին մի շարք փոփոխություններ են կատարվել: Այժմ արական սեռի բոլոր դատապարտյալները պետք է քրեակատարողական հիմնարկ ներս մտնելու պահին ստանան և հագնեն բանտային համազգեստ: Մուտքի պահին պարտադիր համազգեստ կրելու պահանջը գործում է 2013 թվականից: Այս պահանջը չի կիրառվում միայն ձերբակալվածների, կալանավորվածների և քաղաքացիական դատապարտյալների

(պարտավորության կամ տուգանքի գումարը չվճարելու, դատարանի կարգադրություններին չենթարկվելու կամ այլ քաղաքացիաիրավական պարտականություններ չկատարելու հետևանքով ազատագրվածան դատապարտված անձինք) նկատմամբ: Վերջինները կարող են կրել իրենց անձնական հագուստը, քանի դեռ չկան հիմնավոր կասկածներ նրանց հնարավոր փախուստի վերաբերյալ, և եթե նման փախուստը կարող է սպառնալ հասարակությանը, ոստիկանությանը կամ ազգային անվտանգությանը: Սեփական հագուստ թույլատրվում է կրել նաև կանանց ուղղիչ հիմնարկներին և սեռը փոխած դատապարտյալներին⁶:

Մեծ Բրիտանիայի ուղղիչ հիմնարկներում գործում է խրախուսանքների և վաստակած արտոնությունների փաթեթ՝ 4 հետևյալ ռեժիմներով. մուտքի, հիմնական, ստանդարտ և ընդլայնված: Սա գործում է որպես դատապարտյալներին խրախուսող և վերականգնող մեխանիզմ: Այս փաթեթի շրջանակներում արտոնյալ գոտիներում հայտնվելու համար դատապարտյալները պարտավոր են դրսևորել լավ վարքագիծ և ակտիվ աշխատել: Արդյունքում նրանք հնարավորություն են ստանում օգտվել որոշակի արտոնություններից: Այսպես, հայտնվելով ստանդարտ կամ ընդլայնված մակարդակների խմբերում՝ դատապարտյալները իրավունք են ձեռք բերում կրել անձնական հագուստ: Դատապարտյալները բանտային հատուկ հանդերձանք կրելու պարտականությունից կարող են ազատվել հաշմանդամության կամ կրոնական հայացքների պատճառով համազգեստ կրելու անհնարինության դեպքերում⁷:

ԱՄՆ-ում ուղղիչ հիմնարկների ներքին կարգուկանոնին վերաբերող հիմնական նորմերը սահմանում է քրեակատարողական դաշնային բյուրոն: Համաձայն այս մարմնի սահմանած կանոնների՝ ԱՄՆ-ի քրեակատարողական հիմնարկներում պատիժը կրող անձանց արգելվում է կրել անձնական հագուստ: Բոլոր դատապարտյալները պարտավոր են կրել հիմնարկի կողմից տրամադրված հատուկ բանտային համազգեստը: Որպես բացառություն դատապարտյալներին թույլատրվում է ունենալ սպորտային անձնական համազգեստ, որը նրանք կարող են գնել միայն քրեակատարողական դաշնային բյուրոյի խանութներից⁸:

Ի տարբերություն վերոնշյալ երկրների՝ Ֆրանսիայում դատապարտյալների հատուկ համազգեստները վերացվել են դեռևս 1983 թվականին: Թեև այս երկրում քրեակատարողական հիմնարկները ապահովում են դատապարտյալներին հագուստով, սակայն այդ հագուստը որևէ առանձնացող նշան չունի և հատուկ համազգեստ չէ, այլ առօրյա հագուստ⁹: Ֆրանսիայում քրեակատարողական

դական հիմնարկներում պատիժը կրող անձինք իրավունք ունեն նաև գնել հագուստ կամ ստանալ մերձավորներից: Հագուստին ներկայացվող հիմնական պայմանն այն է, որ այն զգալիորեն տարբերվի քրեակատարողական ծառայողների համազգեստից: Դատապարտյալներին իրավունք է տրվել նաև կրել կրոնական հատուկ հագուստ իրենց խցերում կամ կրոնական շինություններում¹⁰:

Այսպիսով, միջազգային փաստաթղթերի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ պետությունները կարող են ներպետական օրենսդրությամբ որոշել դատապարտյալների՝ համազգեստ կրելու պարտադիրությունը: Իսկ տարբեր երկրների փորձի ուսումնասիրությունը վկայում է, որ պետություններն առավել հակված են պարտադիր ճանաչել ազատագրվածան դատապարտված անձանց կողմից բանտային համազգեստ կրելը՝ միաժամանակ նախատեսելով որոշակի բացառություններ ընդհանուր կանոնից:

Հայաստանի Հանրապետության քրեակատարողական օրենսդրությունը ևս անդրադառնում է դատապարտյալի հանդերձանքին ու անկողնային պարագաներին վերաբերող հիմնական կանոններին: ՀՀ քրեակատարողական օրենսգրքի 75-րդ հոդվածի համաձայն՝ դատապարտյալն ապահովվում է իր սեռին, տարվա եղանակին, կլիմայական պայմաններին համապատասխանող միասնական նմուշի հանդերձանքով, որի վրա կրում է անվանական կրծքանշան¹¹: Դատապարտյալի հագուստի ձևը սահմանվում է ուղղիչ հիմնարկների ներքին կանոնակարգով, իսկ նրան տրամադրվող հանդերձանքի և անկողնային պարագաների չափաբաժիններն ու դրանց օգտագործման ժամկետները սահմանում է ՀՀ կառավարությունը: Հարկ է նշել նաև, որ, ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության կանոնադրության 11-րդ կետի «իզ» ենթակետի համաձայն, քրեակատարողական վարչության խնդիրներից է հանդիսանում քրեակատարողական հիմնարկներում պահվող կալանավորված անձանց և դատապարտյալներին հանդերձանքով ապահովելը¹²:

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 2013 թվականի ապրիլի 10-ի «Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկներում պահվող անձանց սննդի օրական միջին չափաբաժինները, հանդերձանքի չափաբաժինները և դրանց շահագործման ժամկետները, անկողնային ու հիգիենիկ պարագաների չափաբաժինները եվ դրանց շահագործման ժամկետները հաստատելու մասին» N 413-ն որոշման 2-րդ հավելվածով սահմանվել են դատապարտյալներին տրամադրվող

ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

հանդերձանքի չափաբաժինները և դրանց շահագործման ժամկետները¹³ :

Միաժամանակ հարկ է նշել, որ ՀՀ օրենսդրությամբ ձերբակալված և կալանավորված անձանց համար հատուկ համազգեստ կրելու պայման նախատեսված չէ: Ավելին, «Ձերբակալված և կալանավորված անձանց պահելու մասին» ՀՀ օրենքի 20-րդ հոդվածի համաձայն՝ ձերբակալված և կալանավորված անձինք կրում են իրենց հագուստը: Անհրաժեշտության դեպքում նրանք ապահովվում են կլիմայական պայմաններին, սեռին համապատասխան միասնական մուշի հագուստով¹⁴ :

ՀՀ քրեակատարողական հիմնարկներում բանտային հանդերձանքից խուսափող և անձնական հագուստ կրող դատապարտյալների կողմից միասնական մուշի համազգեստ կրելու մասին հրահանգներին չենթարկվելու դեպքերում կարող է կիրառվել ՀՀ քրեակատարողական օրենսգրքով սահմանված կարգապահական տույժ: Մասնավորապես, ՀՀ քրեակատարողական օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի համաձայն՝ պատիժը կրելու սահմանված կարգը խախտելու համար ազատագրկման դատապարտված անձի նկատմամբ սահմանված կարգով կարող են կիրառվել տույժի միջոցներ՝ նկատողության, խիստ նկատողության կամ պատժախուց տեղափոխելու ձևով:

Այսպիսով, ՀՀ քրեակատարողական օրենսդրությունը ևս պարտադիր է համարում ուղղիչ հիմնարկներում պատիժը կրող դատապարտյալների կողմից հատուկ հանդերձանք կրելը:

Վերոգրյալն ամփոփելով՝ հարկ է ևս մեկ անգամ ընդգծել, որ ազատագրկման դատապարտվածների համար միասնական մուշի հատուկ բանտային հանդերձանք կրելու պարտականության սահմանումը պայմանավորված է հասարակության անվտանգության և պետության շահերի պաշտպանության նկատառումներով՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ այս պատժատեսակը

կրողները առավել ծանր հանցագործություն կատարած անձինք են: Ազատագրկման դատապարտված անձանց կողմից հատուկ համազգեստ կրելու կանոնի հիմնական նպատակը նրանց հանրության և իրավապահ մարմինների համար տարբերակելի դարձնելն է՝ հասարակության անվտանգությունն ապահովելու, դատապարտյալի փախուստը, ամբոխի մեջ անհետանալը կանխելու, ինչպես նաև հիմնարկի տարածքից դուրս կամ փախուստի դիմած դատապարտյալին հեշտ նույնականացնելու համար: Փորձը վկայում է, որ ուղղիչ հիմնարկներում պատիժը կրող անձանց կողմից անձնական հագուստ կրելը բազում անախորժությունների պատճառ կարող է հանդիսանալ: Օրինակ, անձնական հագուստի մաս կազմող առանձին դետալները դատապարտյալների կողմից կարող են օգտագործվել ապօրինի նպատակներով (հատկապես ինքնախեղման), մինչդեռ բանտային համազգեստը մեծ դետալներ չի պարունակում: Սեփական հագուստը կրելու հնարավորությունը ուղղիչ հիմնարկներում կարող է դառնալ նաև բախումների և խտրականության պատճառ: Մասնավորապես, առավել ապահովված դատապարտյալների կողմից առավել որակյալ հագուստ կրելը կարող է ինքնաբերաբար նպաստել դատապարտյալների միջև խտրականության դրսևորմանը: Այլ դատապարտյալների որակյալ հագուստը յուրացնելու փորձերը ևս դատապարտյալների միջև լուրջ բախումների հիմք կարող են հանդիսանալ: Հետևաբար, ազատագրկման դատապարտված և քրեակատարողական հիմնարկներում պատիժը կրող անձանց կողմից միատեսակ բանտային համազգեստ կրելու պայմանը նաև քրեակատարողական հիմնարկների բնականոն գործունեության և բանտային կարգուկանոնի պահպանման լրացուցիչ երաշխիք է:

¹ Տե՛ս ՄԱԿ-ի «Բանտարկյալների հետ վարվեցողության նվազագույն ստանդարտ կանոններ»,

<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/TreatmentOfPrisoners.aspx>

² Տե՛ս Եվրոպայի Rec(2006)2 հանձնարարական, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=955747>

³ Տե՛ս «Եվրոպայի Խորհրդի նախարարների կոմիտեի կողմից ընդունված Եվրոպական բանտային կանոնների վերաբերյալ Rec(2006)2 հանձնարարականի մեկնաբանություն»,

<http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/prisons/E%20commentary%20to%20the%20EPR.pdf>

⁴ Տե՛ս «Ազատագրկման մասին» Էստոնիայի օրենք,

<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/Riigikogu/act/505062015002/consolide>

⁵ Տե՛ս «Ազատագրկման հետ կապված դատավճիռների, վերականգնողական և կանխարգելման միջոցառումների իրականացման մասին» Գերմանիայի օրենք, http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stvollzg/englisch_stvollzg.html

⁶ Տե՛ս <https://www.justice.gov.uk/offenders/psos>

⁸ Տե՛ս http://www.bop.gov/locations/institutions/elk/ELK_aohandbook.pdf

⁹ Տե՛ս «Բանտային պայմանները Ֆրանսիայում», 2013,

<http://www.crimeandjustice.org.uk/sites/crimeandjustice.org.uk/files/Prison%20conditions%20in%20France.pdf>

¹⁰ Տե՛ս «Քրեակատարողական հիմնարկի վարչակազմի ձեռնարկ», 2012,

http://www.justice.gouv.fr/art_pix/GUIDE_Je_suis_en_detention_6e_EDITION_RUSSE.pdf

¹¹ Տե՛ս ՀՀ քրեակատարողական օրենսգիրք:

¹² Տե՛ս ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության կանոնադրություն:

¹³ Տե՛ս ՀՀ Կառավարության «Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկներում պահվող անձանց սննդի օրական միջին չափաբաժինները, հանդերձանքի չափաբաժինները և դրանց շահագործման ժամկետները, անկողնային ու հիգիենիկ պարագաների չափաբաժինները եվ դրանց շահագործման ժամկետները հաստատելու մասին» 2013 թվականի ապրիլի 10-ի N 413-ն որոշումը:

¹⁴ Տե՛ս «Ձերբակալված և կալանավորված անձանց պահելու մասին» ՀՀ օրենք:

Сурен Крмоян

Заместитель министра юстиции Республики Армения,
кандидат юридических наук.

Нане Арутюнян

Специалист первого класса ГНКО «Юридический институт министерства юстиции Республики Армения»,
магистр юридических наук.

РЕЗЮМЕ

Правовое регулирование вопроса ношения тюремной формы в период отбывания наказания в исправительных учреждениях

Статья рассматривает вопрос ношения тюремной униформы в период отбывания наказания в исправительных учреждениях. В статье обсуждаются международные документы, опыт других стран в области ношения тюремной одежды, а также рассматриваются особенности ношения тюремной формы в Республики Армении.

Ключевые слова: униформа, минимальные стандартные правила обращения с заключенными, европейские пенитенциарные правила, уголовно исполнительный кодекс Республики Армения.

Suren Krmoyan

Deputy Minister of Justice of Republic of Armenia,
Candidate of legal sciences

Nane Harutyunyan

First class specialist of the SNCO «Law institute of the Ministry of Justice of the Republic of Armenia»,
Master of Laws

SUMMARY

Legal regulation of prison uniform rules for persons serving sentences in correctional institutions

This Article observes the legal regulation of prison uniform issue and represents the requirements of international documents and foreign practice. The Article reveals international standards concerning prison uniform and discusses the features of legal regulation of prison clothing in the Republic of Armenia.

Keywords: Uniform, Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, European Prison Rules, Penitentiary Code of the Republic of Armenia.